

Kopij over houtzaagmolen De Jager (juni 2013)

Met de vier nieuwe zeilen heeft De Jager in de afgelopen maand een flink aantal uren gebruik kunnen maken van de wind. Van de twee dikste eiken stammen van de op koninginnen-koningsdag aangebrachte partij is ondertussen de eerste verzaagd. De licht gebogen stam was zo dik dat het de vraag was of de bovenkant net wel of net niet onder de zagenspanners kon passeren. Vlak voor het hoogste punt hebben we het risico maar niet genomen en met een bijl aan het eind van de eerste zaterdag een paar centimeter bast en spinthout weggehakt. Op de foto is het hoogste punt van de stam al voorbij de zagen. (op de tweede zaagdag). Tussen de twee linkerzagen is - in het ingetekende kadertje - een streepje te zien van zwart roest en zaagsel van de eerste zaagslagen van die dag.

Ook aan de vlakken van de gezaagde platen is duidelijk te zien dat de stammen niet gewaterd zijn. De zure sappen (looizuur) en voedingsstoffen (eiwitten, suikers, zouten en dergelijke) hebben ondanks de vrij korte zaagtijd flink ingewerkt op het ijzer van de zagen. en daarbij een intensieve blauwzwarte kleuring achtergelaten. Op de plaats van de vette zwarte band hebben de zagen een week stilgestaan.

Ongewaterd eikenhout heeft het nadeel dat het bij drogen relatief veel krimpt, wat vooral aan de einden van de planken scheuren veroorzaakt. De stammen zijn al een stukje ingescheurd omdat ze na het kappen een tijd op de gemeentewerf hebben gelegen. Vanwege het sterk drogende weer van de laatste weken moet het gezaagd eikenhout zo veel mogelijk nat worden gehouden en zo mogelijk uit de zon blijven. Jan is daarom flink aan het gieten geweest en hij heeft de stapel afgedekt met oude molenzeilen. Het is daarbij van belang dat die zeilen goed over de zijanten hangen, anders kan de drogende wind te makkelijk tussen de planken door waaien.

De tweede dikke eiken stam is begin juni de molen ingesleept om er nog dikkere platen uit te zagen (10cm) dan uit de eerste stam. Ook nummer twee heeft een kronkeltje, maar daar zullen we minder last van hebben omdat deze stam iets dunner is en omdat we hem op de zaagslee een dikke kwartslag zullen draaien. Linksvoor op de foto ligt een schaaldeel van de eerste dikke stam, dat nu op het middenraam wordt verzaagd tot latten.

De nieuwe zeilen zijn geen exacte kopieën van de oude. In de bovenhoeken, bij de askop, is de vorm van de *bek* wat dieper.

Dat heeft het voordeel dat het bij het *klampen* (oprollen, bergen) makkelijker is het bovenste eind van het zeil schuinweg dicht in elkaar te rollen. Bij een ondiepe bek blijft er vaak een dubbele flap over – ongeveer als een puntzakje. Met name bij het zeil op de onderste wiek kan zo'n uitstulping regenwater opvangen waardoor dat zeil nat wordt/blijft en het doek gaat broeien. Het zal u niet verbazen dat we dan spreken van een *rotzakje*.

Nu misschien toch nog het echte zomerweer nadert is al te merken dat het toeristenseizoen begonnen is. Sinds de Nationale Molendag (altijd de tweede zaterdag in mei) kunnen we de bezoekers weer gaan tellen in tientallen. Terwijl Arjan vooral bezig is met het echte werk, vervult uw schrijver in de molen nog meer nog dan vroeger vooral de rol van rondleider en verteller. Samen met het voortdurend omschakelen tussen diverse talen heeft al dat praten tot gevolg dat hij zaterdagavond en zondagochtend niet veel meer heeft in te brengen. Maar tevreden klanten zijn ook wat waard...